


# FEBELFIN MEMORANDUM

Memorandum voor de regionale, federale en  
Europese verkiezingen 2019





**61.100**  
voltijdse werknemers  
**BELANGRIJKE WERKGEVER**



**87** banken in België  
**83,9 %**  
banken in buitenlandse handen



**SPAREN & BELEGGEN**  
**€ 266,7 miljard**  
op spaarboekjes  
**€ 332,4 miljard**  
activa beheerd door  
vermogensbeheerders in België  
**5,7 %**  
spaargeld in duurzame fondsen

**ONMISBAAR VOOR DE FINANCIERING VAN GEZINNEN, ONDERNEMERS EN OVERHEDEN**

**€ 224,6 miljard**  
kredieten aan gezinnen

**€ 139,4 miljard**  
kredieten aan ondernemingen

**€ 69,5 miljard**  
kredieten aan overheden

**MEER DAN OOI DIGITAAL**

**5,9 miljoen**  
abbonementen mobiel bankieren

**12,1 miljoen**  
abbonementen internetbankieren

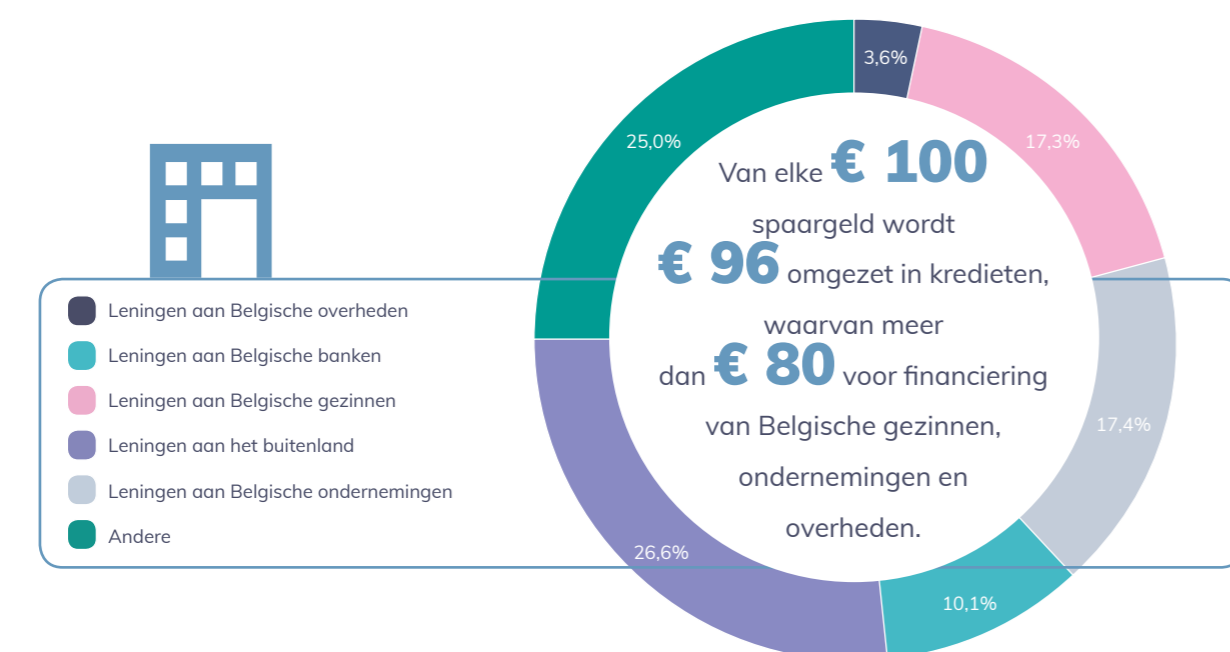
**5.896** bankkantoren in België




## GRONDIG HERVORMD

- De **rendabiliteit** van de banksector ligt sinds 2015 tussen 9 à 10 %. Dat is conform de aanbeveling van de toezichthouder en hoger dan het Europese gemiddelde van 6,1 %.
- De Belgische banken zijn **kostenefficiënter** geworden: de cost-to-income-ratio voor de Belgische banksector is gedaald van 72,1 % in 2011 tot 58,2 % in 2017. Dat is lager is dan het gemiddelde van de eurozone: 63,0 % in 2017.
- De **liquiditeit, solvabiliteit en activakwaliteit** van de Belgische banken zijn sterk verbeterd en liggen ruim boven de reglementaire vereisten.

	2017
Common equity Tier I (CET I) fully-loaded	15,9%
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	137,7%
Problemleningen in totale leningen	2,8%



Meer cijfers zijn beschikbaar via het [Dashboard van Febelfin](#) met relevante cijfers over de financiële sector.

# INDEX

Onze samenleving en economie veranderen aan een sneltreinvaart. Technologische revolutie maakt op korte tijd veel meer mogelijk dan ooit denkbaar was. Tegelijk veranderen ook de behoeften van de samenleving. Zo schopte duurzaamheid het bijvoorbeeld op korte tijd van afwezig op de maatschappelijke agenda tot topprioriteit.

Voor onze sector zijn deze snelle veranderingen een hele uitdaging. We moeten tegelijkertijd nieuwe technologie omarmen met respect voor al onze medewerkers, een onberispelijke klantvriendelijkheid verzekeren en mee zoeken naar de juiste oplossingen voor heel wat maatschappelijke uitdagingen. En dat in een economische en politieke omgeving die bijzonder onzeker is.

Daarom wil Febelfin een pact sluiten met de overheid. Een pact dat een zo concurrentieel, veilig en werkbaar mogelijk kader garandeert. Een pact dat de financiële sector aldus helpt om zijn maatschappelijke en economische rol maximaal te vervullen en zorg te dragen voor zijn belangrijk menselijk kapitaal. Met veel ambitie!

**Ambitie** om ervoor te zorgen dat de Belgen meer dan ooit kunnen rekenen op innovatieve en veilige financiële diensten.

**Ambitie** om ervoor te zorgen dat de Belg in een meer duurzame en gezonde economie leeft.

**Ambitie** om ervoor te zorgen dat de Belgen kunnen vertrouwen op een financiële sector die zich meer dan ooit kan toelagen op zijn maatschappelijke rol.

In dit memorandum staan drie ambities, tien acties en veertig voorstellen voor zo'n pact. Samen met de overheid willen wij ervoor zorgen dat onze sector de volgende vijf jaar die ambities kan waarmaken, met oog voor de vele uitdagingen waar onze samenleving voor staat.

Johan Thijs  
Voorzitter Febelfin

Karel Van Eetvelt  
CEO Febelfin

## AMBITIE 1

In 2024 moet de Belg meer dan ooit kunnen rekenen op innovatieve en veilige financiële diensten ..... 6

**ACTIE 1** Maak België terug koploper in digitale financiële dienstverlening ..... 8

**ACTIE 2** Ondersteun technologische ontwikkeling en gezonde innovatie in financiële diensten..... 10

**ACTIE 3** Voer samen met de financiële instellingen de cyberveiligheid op ..... 12

## AMBITIE 2

In 2024 moet de Belg in een meer duurzame en gezonde economie leven ..... 14

**ACTIE 4** Stimuleer duurzame financiële diensten om de omslag naar een groene en duurzame economie te versnellen ..... 16

**ACTIE 5** Samen met ondernemingen, overheden en burgers gezonde economische groei creëren ..... 18

**ACTIE 6** Verhoog de arbeidsmobiliteit voor betere werkgelegenheid in de financiële sector ..... 20

**ACTIE 7** Een partnerschap voor een meer efficiënte strijd tegen informele economie, witwassen en financiële criminaliteit..... 22

## AMBITIE 3

In 2024 moet de Belg kunnen vertrouwen op een financiële sector die zich meer dan ooit kan toelagen op zijn maatschappelijke rol..... 24

**ACTIE 8** Schep een stabiel en meer toekomstgericht ondernemingsklimaat ..... 26

**ACTIE 9** Zet in op een gezond Europees beleid waarmee onze sector de economie kan steunen..... 28

**ACTIE 10** Zorg voor een stabiel en transparant fiscaal kader voor de financiële sector en voor financiële producten, dat de maatschappelijke doelstellingen ondersteunt..... 30

**DE UITDAGINGEN VOOR DE FINANCIËLE SECTOR**..... 34



AMBITIE 1:  
IN 2024 MOET DE BELG MEER  
DAN OOI KUNNEN REKENEN  
OP INNOVATIEVE EN VEILIGE  
FINANCIËLE DIENSTEN

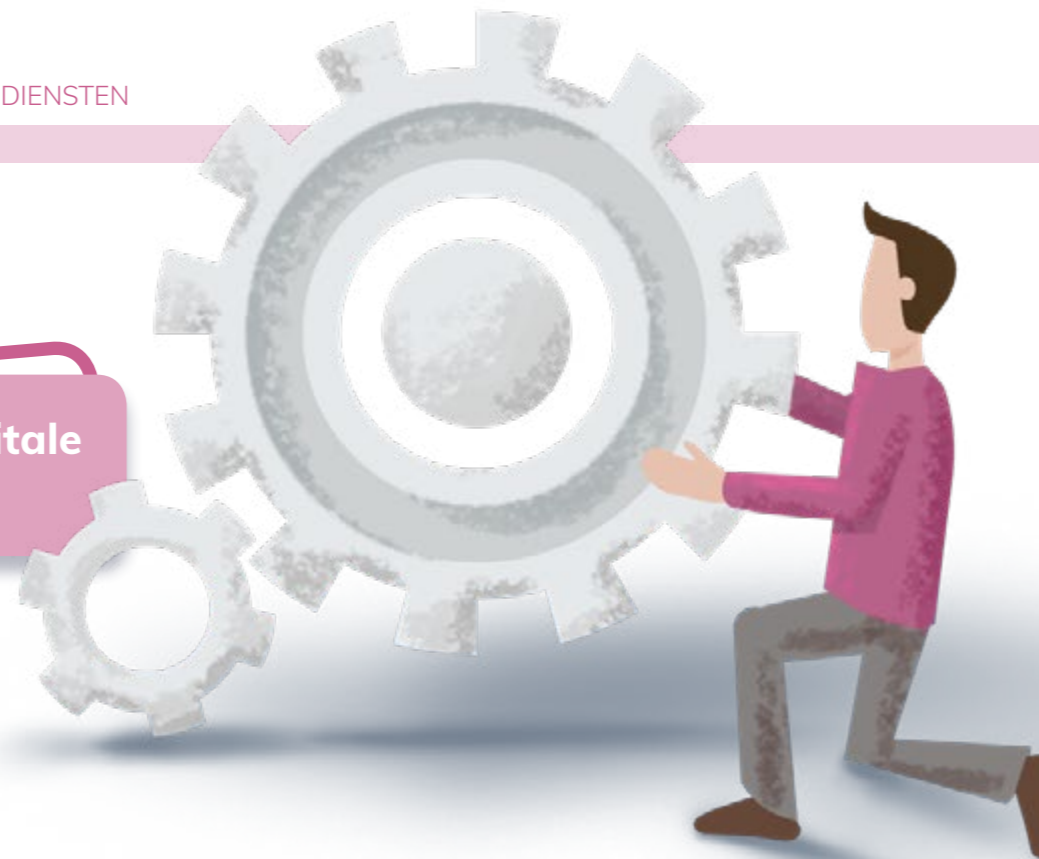
ACTIE 1  
Maak België terug koploper in  
digitale financiële dienstverlening

ACTIE 2  
Ondersteun **technologische ontwikkeling** en  
gezonde **innovatie** in financiële diensten

ACTIE 3  
Voer samen met de financiële instellingen  
de cyberveiligheid op

## ACTIE 1

Maak België terug **koploper** in **digitale financiële dienstverlening**



### 1. ONTWIKKEL SAMEN MET DE FINANCIËLE SECTOR EEN GEMEENSCHAPPELIJK KYC-PLATFORM OM DE STRIJD TEGEN WITWASSEN TE VERSTERKEN

Febelfin vraagt dat de regering samenwerkt met de financiële sector om een **gemeenschappelijk KYC-platform** ("KYC utility") te ontwikkelen voor het collectieve beheer van informatie over ondernemingen. Dat zou bijdragen aan een betere **preventie van witwassen** en terrorismefinanciering.

Dergelijk platform (op te vatten als een "Itsme" voor ondernemingen) zou het werk voor ondernemingen die meewerken aan de preventie van witwassen (zoals banken, verzekeraars, advocaten, notarissen, cijferberoepen, enz.) aanzienlijk vereenvoudigen en efficiënter maken. Daarbij kan men voortbouwen op de formule van publiek-private samenwerking zoals toegepast bij Itsme. Zo'n platform zou overheden en ondernemingen ook helpen om online transacties te vergemakkelijken, bv. door het beheer van handtekeningsbevoegdheden binnen ondernemingen eenvoudiger te maken.

### 2. FEDERALE, REGIONALE, LOKALE OVERHEDEN ZOULDEN TEGEN 2022 MINSTENS ÉÉN MOBIELE IDENTIFICATIEOPLOSSING EN MINSTENS ÉÉN ELEKTRONISCHE BETAALOPLOSSING MOETEN AANBIEDEN BIJ AL HUN ONLINE INTERACTIES MET BURGERS EN ONDERNEMINGEN

De overheid moet in het kader van **e-government** een voorbeeldrol opnemen en **mobiele identificatieoplossingen, betaaloplossingen en digitale infrastructuur volop integreren in de eigen dienstverlening** aan burgers en ondernemingen.

De Belg is vragende partij voor dergelijke oplossingen. Meer dan tachtig procent van de Belgen betaalt immers het liefst met de smartphone: één van de hoogste scores in Europa, op Nederland en Spanje na (Deloitte EMEA Digital Banking Maturity 2018). De overheid kan zo ook de Belgische financiële sector steunen in zijn ambities om terug aan te knopen bij zijn innovatieve traditie op het vlak van elektronische financiële diensten.

### 3. FINANCIËLE GELETTERDHEID KAN NIET ZONDER DIGITALE GELETTERDHEID

Digitale geletterdheid moet een volwaardige plaats krijgen in alle overheidsinitiatieven die financiële geletterdheid promoten, zoals bv. Wikifin en de eindtermen in het onderwijs.

Mobiel bankieren kent een ongeziene groei. Maar niet iedereen kan mee met de nieuwe digitale financiële diensten. Er is nood aan voldoende **digitale inclusie en meer digitale geletterdheid**, zodat iedereen van de voordelen van digitaal bankieren kan genieten.

### 4. FACILITEER VERSTANDIG GEBRUIK VAN GEGEVENS UIT HET RIJKSREGISTER

Febelfin vraagt de overheid om de regels voor het **(her)gebruik van het rijksregisternummer** door financiële instellingen voor specifieke, niet-commerciële doeleinden te versoepelen. De burger wordt op dit moment geconfronteerd met tal van administratieve inefficiënties en bijhorende kosten omwille van nodeloze beperkingen op het gebruik van rijksregisternummers.

## ACTIE 2

Ondersteun **technologische ontwikkeling** en gezonde **innovatie** in financiële diensten



### 5. PAS EEN BELEID TOE VAN “ZELFDE DIENSTEN, ZELFDE RISICO’S, ZELFDE REGELS EN TOEZICHT” TEN AANZIEN VAN NIEUWE SPELERS DIE FINANCIËLE DIENSTEN VERLENEN

Febelfin pleit voor een **consequent beleid “zelfde diensten, zelfde risico’s, zelfde regels en toezicht”**. Dat moet ervoor zorgen dat de burgers op het vlak van **consumentenbescherming, privacy en cyberveiligheid** dezelfde bescherming genieten, ook wanneer het geen “traditionele” financiële instelling is.

De komende jaren zullen meer en meer nieuwe spelers op de markt voor financiële diensten komen. Naast fintechns, in de meeste gevallen partners voor financiële instellingen, zien we echter dat globale technologiespelers (Big Tech) meer en meer financiële diensten aanbieden. Dat kan voordelen opleveren voor de consument, maar is niet zonder risico’s.

De Belgische financiële instellingen innoveren volop hun dienstverlening en maken daarbij dankbaar gebruik van **technologie en fintech**. Ze houden eraan om dat te doen met oog voor privacy, veiligheid en consumentenbescherming. Met succes, want vijfenveertig procent van de Belgen bankiert reeds “mobile first” (Deloitte EMEA Digital Banking Maturity 2018). Dat vertrouwen in digitale financiële diensten is een troef en moeten we hoog houden.

### 6. ONTWIKKEL REGELGEVENDE PROEFTUINEN EN FINTECH-RULINGS MET TOEZICHTHOUDERS OM INNOVATIES IN FINANCIËLE DIENSTEN VEILIG TE TESTEN EN INNOVATIE TE VERSNELLEN

De overheid moet meer ruimte bieden voor bestaande financiële dienstverleners en nieuwkomers om innovaties te testen. Financiële technologie is niet alleen nodig om in te spelen op veranderende klantenverwachtingen en nieuwe concurrentievormen, maar ook om kostenefficiënt en gezond te blijven. Digitale financiële diensten stuiten echter vaak op onduidelijke regels, die innovatie in de weg staan en dat is nadelig voor de consument.

De toezichthouder kan innovatie steunen door **regelgevende proeftuinen** (regulatory sandboxes) en **fintechnrulings** mogelijk te maken die helpen om meer duidelijkheid te scheppen in de regels voor innovatieve diensten.

### 7. WERK DE WETTELIJKE OBSTAKELS WEG VOOR DE AFHANDELING VAN EFFECTENTRANSACTIES VIA BLOCKCHAIN

Febelfin vraagt om ook in de Belgische regelgeving obstakels voor de afhandeling van transacties in effecten weg te werken, onder andere in het vennootschapsrecht. **Effectentransacties afhandelen op basis van blockchaintechnologie** kan kostenbesparingen en efficiëntiewinsten opleveren voor de klant én voor ondernemingen.

Toch stuit dat nog te vaak op juridische obstakels. Een aantal landen hebben al initiatieven genomen om deze hindernissen uit de weg te ruimen. België moet zijn regelgeving op dezelfde wijze moderniseren.

## ACTIE 3

Voer samen met de financiële instellingen de **cyberveiligheid** op



### 8. ONTWIKKEL EEN INCIDENTENWAARSCHUWINGSREGISTER NAAR NEDERLANDS MODEL OM GEGEVENSUITWISSELING OVER BETAAL- EN CYBERFRAUDE TE VERGEMAKKELIJKEN

Febelfin pleit voor een **incidentenwaarschuwingregister naar Nederlands model** met een wettelijk kader voor de **uitwisseling van bepaalde fraudegegevens tussen financiële instellingen**. Financiële instellingen moeten makkelijker en flexibeler informatie kunnen uitwisselen over cyber(fraude)risico's om sneller te kunnen ingrijpen en schade voor klanten en ondernemingen te voorkomen. Burgers en ondernemingen moeten er immers op kunnen rekenen dat digitale financiële diensten veilig zijn. Ze moeten ook beter beschermd worden tegen de aanhoudende online fraude (zoals phishing, money mules, CEO-fraude).

### 9. VERSTERK DE STRIJD TEGEN CYBERCRIMINALITEIT MET EEN RECHTSZEKER KADER VOOR ETHISCH HACKEN, UITLOKKINGSOPERATIES EN CONTROLE VAN ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

Febelfin vraagt de regering om de juridische hindernissen in de strijd tegen cybercriminaliteit verder weg te werken. Financiële instellingen moeten **zonder juridische risico's ethische hackers en "honeypottechnieken" kunnen inzetten en elektronische communicatie kunnen controleren** om cyberrisico's te detecteren.

Cyberveiligheid is meer dan ooit belangrijk voor het **vertrouwen van de consument** in het financiële systeem. Gecoördineerde

cyberaanvallen zoals WannaCry (dat 200.000 systemen raakte in 150 landen) tonen immers aan dat cyberaanvallen het financiële systeem sterk verstoren en burgers en ondernemingen met grote verliezen kunnen opzadelen.

Een succesvolle digitale strategie voor de financiële sector kan niet zonder dat de overheid mee het cyberveiligheidsbeleid versterkt. Dit is nog belangrijker omdat België de thuishaven is van een aantal wereldwijde financiële infrastructuren (Swift, Euroclear, BNY Mellon).

### 10. VERSTERK DE FINANCIAL SECTOR CYBERSECURITY COUNCIL

Febelfin pleit voor het behoud en de versterking van de **Financial Sector Cybersecurity Council** om zo de samenwerking tussen overheid en de financiële sector verder uit te bouwen.

De Financial Sector Cybersecurity Council, opgericht in 2017, is samengesteld uit cyberveiligheidsexperten uit alle financiële instellingen en vertegenwoordigers van de NBB, de FSMA en het Centrum voor Cybersecurity België. Zo'n forum is nodig om op het hoogste niveau de ontwikkelingen binnen cyberveiligheid in de financiële sector adequaat op te volgen, het **cyberveiligheidsbeleid** van de regering ten aanzien van de financiële sector mee vorm te geven en om beleidsmaatregelen voor te stellen en te beoordelen.

AMBITIE 2:  
IN 2024 MOET DE BELG IN EEN  
MEER **DUURZAME** EN **GEZONDE**  
ECONOMIE LEVEN

**ACTIE 4**

Stimuleer **duurzame financiële diensten** om de omslag naar een groene en duurzame economie te versnellen

**ACTIE 5**

Samen met ondernemingen, overheden en burgers **gezonde economische groei** creëren

**ACTIE 6**

Verhoog de **arbeidsmobiliteit** voor betere werkgelegenheid in de financiële sector

**ACTIE 7**

Een partnerschap voor een meer efficiënte **strijd tegen** informele economie, witwassen en financiële **criminaliteit**





## ACTIE 4

Stimuleer duurzame **financiële diensten** om de omslag naar een groene en duurzame economie te versnellen

### 11. ONDERSTEUN ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES VOOR EEN DUURZAMER WONINGPARK

Na het klimaatkkoord van Parijs wil de EU tegen 2030 de uitstoot van broeikasgassen met minstens veertig procent verminderen tegenover de uitstoot in 1990. Daarom moeten de Belgen worden aangemoedigd om de bestaande en vaak verouderde Belgische woningen aan te pakken met energiebesparende renovaties.

Febelfin is voorstander van een **gratis energieaudit** voor elke burger en een **uitgebreider EPC-certificaat**. Het nieuwe EPC-certificaat dat men in Vlaanderen toekent vanaf 2019, moet ook worden uitgerold in Wallonië en Brussel. Ook aanmoedigingsmaatregelen voor asbestverwijdering kunnen bijdragen tot een **duurzamer woningpark**. De overheid moet ook de fiscale aanmoediging van energiezuinigheid onderzoeken, bijvoorbeeld via een **bonus-malussysteem op de onroerende voorheffing**.

### 12. STIMULEER GROENE LENINGEN DOOR AANGEPASTE KAPITAALVEREISTEN VOOR KREDIETEN DIE DOELTREFFEND BIJDRAGEN TOT DUURZAMER VASTGOED

Febelfin vraagt dat de regering laat onderzoeken hoe **groene leningen** die doeltreffend bijdragen tot duurzamere woningen en bedrijfsgebouwen kunnen worden aangemoedigd met een **gedifferentieerde risicoweging** en aangepaste kapitaalvereisten. Voorwaarde moet wel zijn dat het krediet effectief gepaard gaat met een verminderd kredietrisico omdat de duurzaamheidsinvesteringen bijdragen tot een hogere waarde van het vastgoed.

### 13. ONDERSTEUN EEN LABEL VOOR DUURZAME FINANCIËLE PRODUCTEN

Met de ontwikkeling van een **kwaliteitsnorm voor duurzame financiële producten** en een bijhorend label wil de Belgische financiële sector een groter en beter aanbod aan duurzame financiële producten stimuleren.

Febelfin vraagt dat de overheid het **label** ondersteunt door het zelf te gebruiken bij haar beleggingsbeslissingen. Zo kan de overheid het label zichtbaar helpen maken (bijvoorbeeld via Wikifin) en het gebruik daarvan aanmoedigen, bijvoorbeeld door het label op te nemen in subsidievoorwaarden.

### 14. HELP LEASING TE ONTWIKKELEN ALS FINANCIËRINGSOPLOSSING VOOR DE CIRCULAIRE ECONOMIE

Febelfin vraagt dat de overheid een studie zou uitvoeren naar de wettelijke hindernissen bij de **ontwikkeling van leasing als financieringsoplossing voor de circulaire economie** en die weg te werken. De wetgever kan de circulaire economie ook een duw in de rug geven door leasing te helpen ontwikkelen als financieringsoplossing, bijvoorbeeld door bestaande overheidsgarantieregelingen open te stellen voor **vendor leasing** en **sale and lease back**.

## ACTIE 5

Samen met ondernemingen, overheden en burgers **gezonde economische groei creëren**



### 15. MAAK VAN HET INVESTERINGS PACT EEN PRIORITEIT

Febelfin vraagt om van de **uitvoering van Nationaal pact voor strategische investeringen (het Investeringspact)** een speerpunt te maken voor het economisch beleid tijdens de volgende legislatuur. De Belgische overheden hebben op het vlak van **infrastructuurinvesteringen** een grote achterstand in te halen. Met het Investeringspact tekende de regering een visie en een roadmap uit voor een investeringsbeleid op lange termijn.

### 16. ZORG VOOR COMPETITIEVE REGELS VOOR COVERED BONDS, SECURED NOTES EN VEILIGE EFFECTISERINGEN

**Covered bonds, secured notes en veilige effectiseringen** spelen een belangrijke rol in de financiering van kredietverlening en dus de economie. België moet het bestaande kader hiervoor zo competitief mogelijk houden en afstemmen op de Europese ontwikkelingen.

Febelfin pleit ervoor dat de beperking op de uitgifte van covered bonds tot acht procent van de activa wordt opgeheven om zo de financiering van de kredietverlening een duw in de rug te geven.

### 17. ZORG ERVOOR DAT BELGISCHE ONDERNEMINGEN MAKKELIJKER TOEGANG KRIJGEN TOT KAPITAALMARKTEN EN WERK DE VERSCHILLEN MET ONZE BUURLANDEN WEG

De moeilijke **toegang tot risicokapitaal** en de beurs is een aandachtspunt voor België. Een **evaluatie van de nieuwe Prospectuswet** is wenselijk. Daarbij moeten we nagaan of de keuzes die België heeft gemaakt bij de omzetting van de Europese Prospectusverordening ervoor zorgen dat KMO's even gemakkelijk toegang hebben tot risicokapitaal als in de ons omringende landen.

De Minister van Financiën zou een multidisciplinaire werkgroep moeten oprichten om grondig te onderzoeken hoe België de **obstakels voor lokale IPO's** kan wegwerken, in het bijzonder voor technologiebedrijven. Ook is een aanpassing van de **regionale taalwetgeving** nodig zodat ondernemingen het prospectus dat zij moeten opstellen bij kapitaalmarkttransacties niet langer hoeven te vertalen naar het Frans of het Nederlands.

### 18. BEPERK GESCHILLEN BIJ HERFINANCIERING VAN KREDIETEN AAN ONDERNEMINGEN

Febelfin pleit voor de opheffing van artikel 1907bis Burgerlijk Wetboek. Ook na de Wet op de KMO-financiering (2014) zijn er nog te veel geschillen tussen financiële instellingen en ondernemers over herfinancieringen van kredieten die voorafgaand aan de wet op de KMO-financiering werden gesloten. De opheffing van **artikel 1907bis van het Burgerlijk Wetboek** kan dat verhelpen.

### 19. WERK ADMINISTRatieve OVERLAST BIJ CONSUMENTENKREDIETEN WEG

Febelfin vraagt dat de regering de administratieve lasten voor burgers bij het aangaan van consumentenkredieten wegwerkt. Belgische consumenten moeten even gemakkelijk online kredieten kunnen sluiten als in het buitenland. Het gevaar bestaat anders dat zij aankloppen bij buitenlandse kredietgevers die minder bescherming bieden. Daarom is een **wetgevende standstill voor consumentenkredieten** nodig en is verdere goldplating ten aanzien van andere Europese landen (al dan niet via soft law) te vermijden.

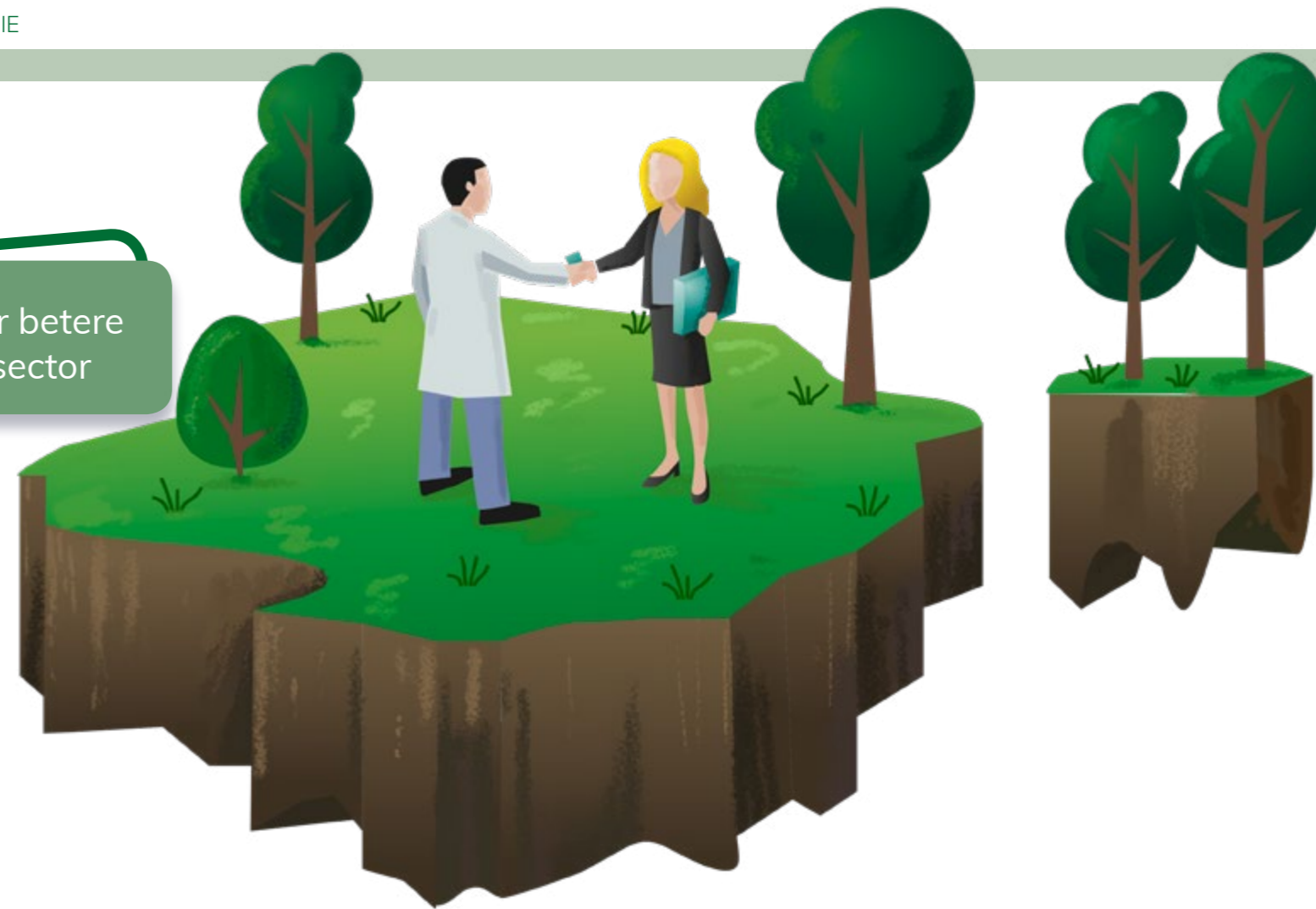
Er is ook nood aan een **administratieve beroepsinstantie** waar ondernemingen boetes en voorstellen tot transactie ("minnelijke regeling") van de Economische Inspectie snel en gemakkelijk kunnen betwisten zonder tussenkomst van een rechtbank.

### 20. NEEM BETAALACHTERSTAND BIJ TELECOMMAATSCHAPPIJEN OP IN DE CENTRALE VOOR KREDIETEN AAN PARTICULIEREN

Febelfin pleit ervoor om in de **Centrale voor Kredieten aan Particulieren ook gegevens over betaalachterstand bij telecombedrijven** op te nemen. Dat zou de kwaliteit van de informatie in de Centrale voor Kredieten aan Particulieren verbeteren en helpen om gezonde kredietverlening te ondersteunen en overmatige schuldenlast te vermijden.

## ACTIE 6

Verhoog de **arbeidsmobiliteit** voor betere werkgelegenheid in de financiële sector



### 21. HERVORM DE REGELS INZAKE TERBESCHIKKINGSTELLING VAN WERKNEMERS OM ARBEIDSMOBILITEIT TE STIMULEREN EN WERKGELEGENHEID TE BEHOUDEN

Febelfin vraagt dat de regering arbeidsmobiliteit mee ondersteunt door de **Wet op de terbeschikkingstelling van werknemers** te moderniseren en een **aangepast btw-regime** uit te werken.

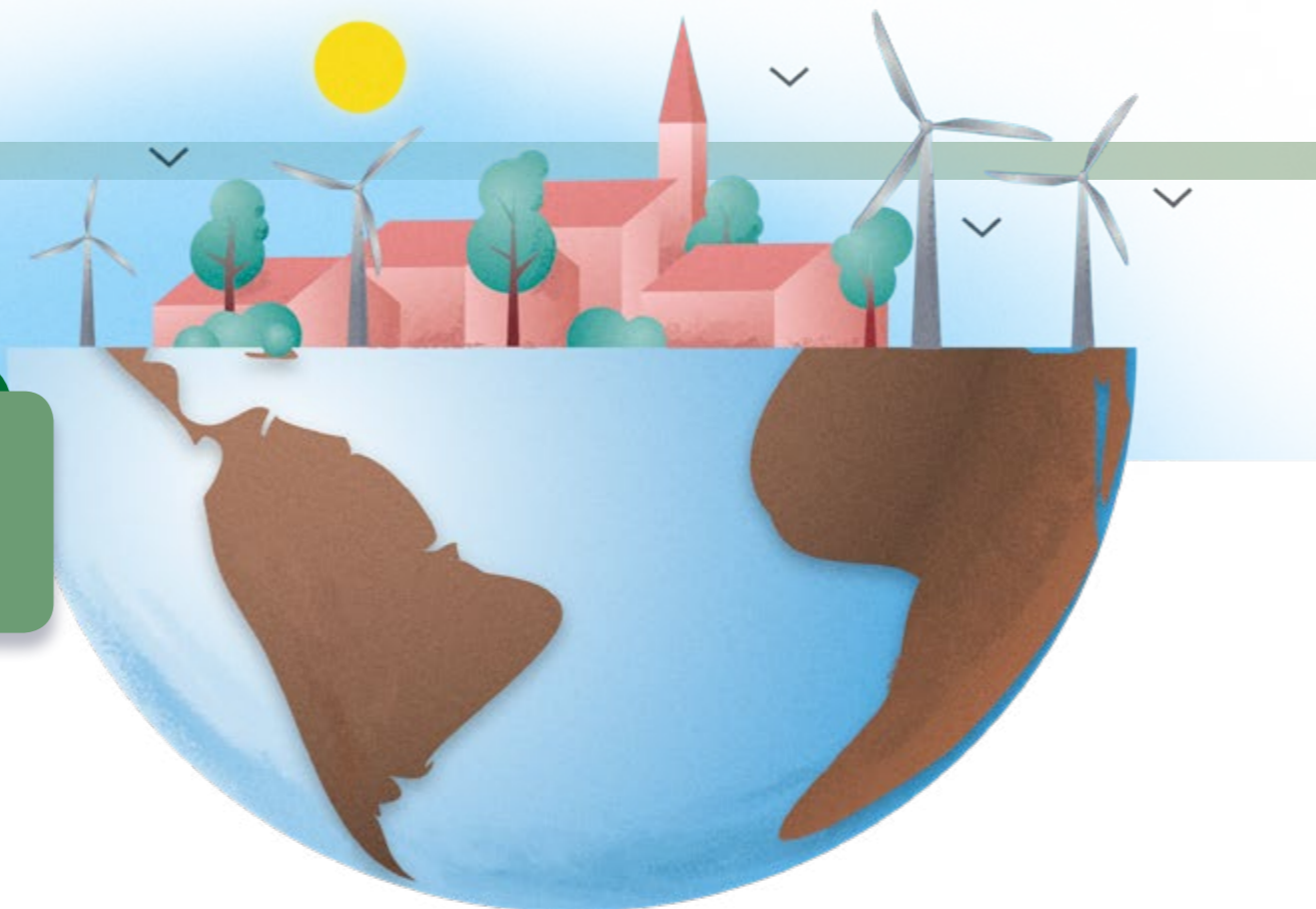
Financiële instellingen moeten hun werknemers makkelijker ter beschikking kunnen stellen van andere sectoren. Zo kan de sector meer werknemers actief houden, samenwerking tussen sectoren bevorderen en bepaalde profielen leiden naar de sectoren waar ze gegeerd zijn (bijvoorbeeld social profit). De financiële sector werkt aan verschillende proefprojecten, maar die stuiten vaak op regelgevende bezwaren.

### 22. HOUD DE LOONKOSTEN COMPETITIEF

De werkgelegenheid in de sector op peil houden, vergt redelijke loonkosten. Febelfin wil de **werkgeversbijdragen voor de RSZ** lineair zien dalen naar maximum twintig procent van het brutoloon. De koppeling van de loonmassa aan anciënniteit moet worden hervormd en vervangen door een **loonevolutie die beter inspeelt op verdienste en prestaties**. Er kunnen ook meer jobs worden gecreëerd als de **automatische loonindexering** wordt beperkt.

## ACTIE 7

Een partnerschap voor een meer efficiënte strijd tegen informele economie, witwassen en financiële criminaliteit



### 23. IEDEREEN MOET HET RECHT KRIJGEN OM STEEDS ELEKTRONISCH TE KUNNEN BETALEN ("LESS CASH")

België moet ambitieuzer zijn voor het gebruik van **digitale betaaloplossingen** zodat we het gebruik van cash sneller kunnen afbouwen. Elektronische betaalmiddelen zijn veiliger voor handelaars en hun klanten. Ze zijn goedkoper voor de overheid en duurzamer voor de maatschappij. Bovendien is meer elektronisch betalen nodig om de informele economie terug te dringen. Febelfin pleit ervoor om in het Wetboek van Economisch Recht ondernemingen te verplichten om **naast cash minstens één elektronische betalingsmethode** aan te bieden.

### 24. VERSTERK DE STRIJD TEGEN WITWASSEN EN TERRORISMEFINANCIERING MET EEN PARTNERSCHAP TUSSEN DE OVERHEID EN DE FINANCIËLE SECTOR EN MET MEER TECHNOLOGIE

Overheden en financiële instellingen wisselen nog te weinig informatie uit over witwasrisico's. Nochtans zijn meer gestructureerd overleg en een partnerschap tussen de overheid en onze sector nodig in de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering.

Ook moet België internationaal pleiten voor meer **flexibiliteit op vlak van gegevensuitwisseling** over witwasrisico's tussen financiële instellingen. De overheid moet de **ontwikkeling van een gemutualiseerd KYC-register** faciliteren om onder andere klanten makkelijker te kunnen identificeren.

### 25. ZORG DAT FINANCIËLE INSTELLINGEN NIET GESTRAFT WORDEN VOOR EEN MELDING AAN DE ANTIWITWASCCEL

Het is wenselijk om de antiwitwaswet te wijzigen zodanig dat financiële instellingen die **te goeder trouw een verdachte handeling melden** aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking hiervoor **niet aansprakelijk** zijn ten aanzien van hun klant.

Heel wat recente regels gaan terecht gepaard met **aanzienlijke sancties**. Toch moeten we oppassen voor misbruiken en onbedoelde neveneffecten: financiële instellingen trekken zich nu al in extreme gevallen volledig terug uit bepaalde maatschappelijk gewenste diensten door te hoge aansprakelijkheidsrisico's (*derisking*).



AMBITIE 3:  
IN 2024 MOET DE BELG KUNNEN  
VERTROUWEN OP EEN FINANCIËLE  
SECTOR DIE ZICH MEER DAN  
OOIT KAN TOELEGGEN OP ZIJN  
MAATSCHAPPELIJKE ROL

**ACTIE 8**  
Schep een **stabiel** en meer **toekomstgericht**  
**ondernemingsklimaat**

**ACTIE 9**  
Zet in op een **gezond Europees beleid**  
waarmee onze sector de economie kan  
steunen

**ACTIE 10**  
Zorg voor een **stabiel en transparant fiscaal**  
**kader** voor de financiële sector en voor  
financiële producten, dat de  
maatschappelijke doelstellingen ondersteunt

## ACTIE 8

Schep een **stabiel** en meer toekomstgericht ondernemingsklimaat



### 26. VERHOOG DE CONCURRENTIEKRACHT VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN MET EEN BELEID DAT BETER AFGESTEMD IS OP HET EUROPESE KADER EN HET BELEID VAN ONZE BUURLANDEN

Meer dan tachtig procent van de Belgische financiële instellingen heeft banden met het buitenland. Daarom moet het Belgisch **beleid zoveel mogelijk stroken met de aanpak van onze buurlanden en de Europese Unie**.

België neemt nog te vaak maatregelen die zonder overtuigende redenen verder gaan dan de Europese verplichtingen of die onvoldoende zijn afgestemd op de maatregelen in onze buurlanden. Zo'n beleid werkt niet alleen marktfragmentatie in de hand, maar het remt ook het **concurrentievermogen** van de Belgische financiële instellingen af. Bovendien weegt dit sterk door op de aantrekkingskracht van België en het ondernemingsklimaat.

### 27. ZORG VOOR MEER PROPORTIONELE REGELS EN TOEZICHT, VOORAL VOOR KLEINERE FINANCIËLE INSTELLINGEN

België moet op Europees niveau pleiten voor **meer proportionele regels en toezicht voor instellingen die een kleiner risico vertonen**, in het bijzonder voor **rapportering en transparantie**. Alleen zo behouden we een voldoende gediversifieerd financieel landschap. De Europese Commissie geeft, onder meer in het kader van het Risk Reduction Package, toe dat niet alle regels voldoende rekening houden met de verschillen in activiteit, grootte en risico's tussen financiële instellingen.

Daarnaast moeten de toezichthouders transparanter zijn over hoe zij in de praktijk zorgen voor een proportionele aanpak in toezicht (bv. op het vlak van graad van detail en frequentie van rapportering).

### 28. ZORG VOOR EEN GEDEELDE STRATEGIE TUSSEN ALLE FEDERALE EN REGIONALE OVERHEDEN VOOR DE UITBOUW VAN BRUSSEL ALS FINANCIËEL CENTRUM, MET EEN CENTRALE ROL VOOR BRUSSEL ALS EUROPESE FINTECHHUB

In tijden van brexit, moet België meer doeltreffende inspanningen leveren om de aantrekkingskracht van Brussel als financieel centrum en centrale hub voor fintech te verbeteren. Er is nood aan een **unieke strategie voor de promotie van België als financieel centrum**. Dat vergt een gemeenschappelijk platform waarin alle federaties en alle betrokken overheden, federaal én regionaal, hun boodschappen voor de internationale promotie van Brussel als financieel centrum en Europese fintechhub op elkaar afstemmen.

### 29. BEHOUD DE HIGH LEVEL EXPERT GROUP EN HET PERMANENT OVERLEGPLATFORM VOOR DE TOEKOMST VAN BRUSSEL ALS FINANCIËEL CENTRUM

De High Level Expert Group voor de toekomst van Brussel als financieel centrum en het Permanent Overlegplatform om de aanbevelingen van deze werkgroep op te volgen, hebben gezorgd voor meer overleg tussen alle actoren in de financiële sector. Deze initiatieven creëren **ruimte voor debat, nieuwe ideeën en reflectie** en helpen de beleidsvormers om rekening te houden met langetermijndoelen.

### 30. SPRING VERSTANDIG OM MET STRAFRECHTELIJKE EN ADMINISTRATIEVE SANCTIES OM DERISKING TE VERMIJDEN

Er is nood aan **correcte en evenwichtige sancties** in financiële regelgeving om **derisking** te vermijden. Strafrechtelijke sancties moeten een ultieme remedie blijven. Het sanctiearsenaal moet de vergelijking doorstaan met de ons omringende landen. Administratieve sancties genieten de voorkeur wegens meer efficiënte procedures en een snellere uitkomst.

## ACTIE 9

Zet in op een **gezond Europees beleid** waarmee onze sector de economie kan steunen

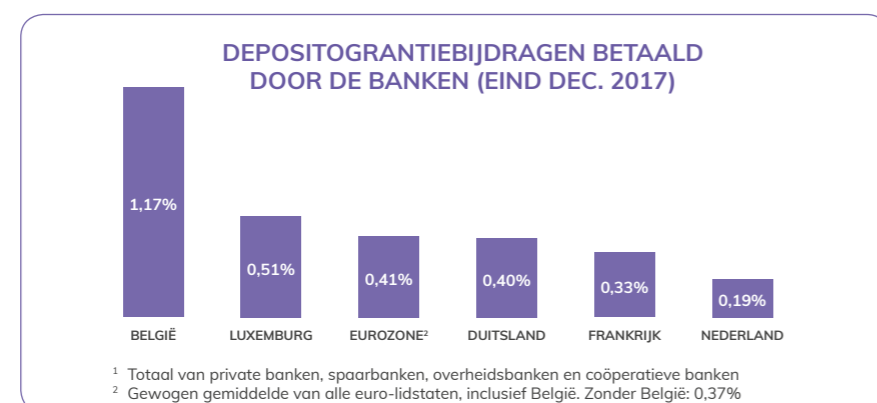


### 31. HOU HET INTERNATIONAAL SPEELVELD GELIJK OP HET VLAK VAN PRUDENTIËLE VEREISTEN, ZOWEL MET BETREKKING TOT LANDEN BUITEN DE BANKENUNIE, ALS MET BETREKKING TOT NIET-EUROPESE ECONOMIEËN

Een gelijk speelveld op prudentieel vlak is noodzakelijk, willen de Belgische financiële instellingen hun rol voluit kunnen spelen in de financiering van de economie. Dat speelveld moet ook **internationaal gelijk** zijn, zowel ten opzichte van **andere Europese economieën** (Bankenunie vs. niet-Bankenunie, het VK) als van **niet-Europese economieën** (zoals de VS, China en Japan).

### 32. BRENG HET BELGISCH DEPOSITOGARANTIESTELSEL (DGS) IN OVEREENSTEMMING MET DE EUROPESE REGELS

De huidige Belgische depositogarantieregeling is niet conform de Europese regels. België moet gevolg geven aan de oproepen van de Europese Commissie en het IMF om de middelen van het Garantiefonds voor financiële diensten **apart te zetten van de overheidsmiddelen** en te



**beleggen conform de Europese regels.** Daarnaast moet België, volgens de EBA-richtsnoeren, een **middelendoelstelling** voor depositogarantie vastleggen en een **pad van jaarlijkse bijdragen** bepalen om die doelstelling te bereiken.

Belgische banken hebben op dit ogenblik reeds veel meer bijgedragen aan de depositobescherming dan het vooropgestelde Europese target level van 0,8% (te bereiken in 2024). Een blijvende bijdrage **benadeelt het concurrentievermogen** van de Belgische banken en maakt bankdiensten duurder.

### 33. “RISICO’S VERMINDEREN ALVORENS ZE TE DELEN” ALS RICHTSNOER VOOR DE AFWERKING VAN DE BANKENUNIE

Het is wenselijk verder te bouwen aan het project van de **Bankenunie**. Een Europees depositogarantiestelsel kan evenwel pas nadat de risico’s in de banksystemen van de lidstaten echt en in voldoende mate werden afgebouwd (“risk reduction before risk sharing”). Effectieve en voorafgaandelijke **risicovermindering is een absoluut noodzakelijke en voorafgaandelijke voorwaarde** om te beginnen met een traject naar bijkomende risicodeling tussen lidstaten.

### 34. VOER EEN IMPACTSTUDIE UIT VOORAFGAAND AAN DE OMZETTING VAN HET BASEL III-AKKOORD

Volgens een recente inschatting van het Baselcomité kan de bijkomende vereiste van Tier 1-kapitaal voor de Europese banken als gevolg van het **Basel III-akkoord** meer dan twintig procent bedragen. België moet zijn goedkeuring voor de omzetting van het Basel III-akkoord koppelen aan een **voorafgaande cumulatieve impactanalyse** om zich ervan te vergewissen dat het niet leidt tot een onevenredige impact op de hypothecaire kredietverlening en kredieten aan ondernemingen.

## ACTIE 10

Zorg voor een **stabiel en transparant fiscaal kader** voor de financiële sector en voor financiële producten, dat de maatschappelijke doelstellingen ondersteunt.



### 35. HERDENK EN VEREENVOUDIG DE FINANCIËLE FISCALITEIT VOOR MEER SAMENHANG EN RECHTVAARDIGHEID

Het is tijd is om de Belgische financiële fiscaliteit begrijpelijker, samenhangender en eerlijker te maken. De belastingen op financiële producten zijn een onbegrijpelijke lappendeken geworden, weinig bevorderlijk dus voor het vertrouwen van de spaarder en de belegger. De nieuwe financiële fiscaliteit moet steunen op de volgende principes:

- **Meer duidelijkheid:** wie kan vandaag nog begrijpen en uitleggen hoe een financieel product tijdens zijn hele “fiscale levensduur” wordt belast? Het moet voor alle beleggers duidelijk zijn welke belastingen ze zullen moeten betalen.
- **Meer samenhang:** de beslissing om te sparen of te beleggen wordt te veel gestuurd door fiscale overwegingen, terwijl die beslissing enkel zou mogen steunen op de doelstellingen van de spaarder of belegger. Uitzonderingen voor sommige producten om maatschappelijke redenen (bv. voor pensioenproducten) zijn denkbaar, maar die moeten eenvoudig en transparant blijven.
- **Meer eerlijkheid:** door de belastingen eerder te richten op de reële vermogensinkomsten en minder op transacties of het vermogen zelf, kan elke belastingplichtige in verhouding tot zijn of haar financiële situatie bijdragen.

### 36. “RENOVEER” DE BELASTINGEN OP ONROEREND GOED

De nieuwe financiële fiscaliteit moet **zowel financiële als de onroerende inkomsten** omvatten. De belastingen op onroerend goed, berekend op basis van een forfaitair kadastraal inkomen dat decennia geleden werd bepaald, zijn achterhaald en vaak onrechtvaardig. Bovendien is de modernisering van de Belgische vastgoedvoorraad een enorme uitdaging voor iedereen.

Naast een betere samenhang met het belastingstelsel voor spaar- en beleggingsproducten, moeten ook de belastingen op vastgoed beter inspelen op de klimaatuitdagingen. Uiteraard met bijzondere aandacht voor de enige en eigen woning.

### 37. ROL VAN FINANCIËLE INSTELLINGEN BIJ DE INNING VAN BELASTINGEN EN TAKSEN: MEER STABILITEIT EN EFFICIËNTIE

Febelfin vraagt **meer stabiliteit en efficiëntie** als financiële instellingen een rol spelen in de belastinginning. Door opeenvolgende fiscale maatregelen heeft de financiële sector zijn systemen herhaaldelijk moeten aanpassen. Complexe en dure aanpassingen, vooral omdat de nieuwe maatregelen nadien heel snel weer werden afgevoerd. De speculatietaks was daar het voorbeeld bij uitstek van. De opbrengsten uit die taks waren negatief omdat het de inkomsten uit de beurstaks onder druk zette.

Zulke maatregelen zijn **nefast voor het imago van België** in het buitenland en voor het **ondernemingsklimaat** voor financiële instellingen.





### 38. NORMALISEER DE BANKENFISCALITEIT EN ZORG ERVOOR DAT DIE BANKEN VOLOP ONDERSTEUNT IN HUN MAATSCHAPPELIJKE ROL

Mede door de recente hervorming van de vennootschapsbelasting, is het aangewezen om over te schakelen op een beleid van **“progressieve normalisatie” van de specifieke bankentaks en van de gefiscaliseerde bijdragen voor depositogarantie.**

In België betalen de banken een specifieke jaarlijkse taks van 805 miljoen euro, naast de bijdragen voor het Belgische depositogarantiefonds (ca. 300 miljoen euro) en de bijdragen aan het Europese Resolutiefonds (ca. 285 miljoen euro). Dat brengt het totale kostenplaatje van specifieke heffingen - sociale lasten en de vennootschapsbelasting niet meegerekend – op 1,4 miljard euro per jaar.

De financiële sector is bereid zijn faire bijdrage te leveren aan de begroting. Maar de huidige bankenfiscaliteit beperkt de sector in zijn maatschappelijke en economische rol en weegt zwaar op de aantrekkingskracht van ons land, het behoud van financiële activiteiten en de bijhorende werkgelegenheid.

De sector wil onderzoeken hoe zijn huidige bijdragen beter kunnen worden ingezet om de realisatie van economisch en maatschappelijk wenselijke beleidsdoelstellingen te ondersteunen. Een mogelijkheid is om een deel van de bijdragen uit de financiële sector onder te brengen in een **toekomstfonds**. Dat kan worden ingezet om financiële instellingen te ondersteunen in domeinen die belangrijk zijn voor de toekomstige ontwikkeling van onze economie, bijvoorbeeld in duurzame financiële diensten, cyberveiligheid of energie-omschakeling.

### 39. BELGIË VOERT BETER GEEN FINANCIËLE TRANSACTIETAKS (FTT) IN ALS DIE NIET IN DE VOLLEDIGE EU GELDT

België maakt deel uit van een beperkte groep van lidstaten die op initiatief van de Europese Commissie in een deel van de EU een **financiële transactietaks (“FTT”)** wil invoeren. Los van de vraag of de invoering van een FTT opportuun is, schiet België zichzelf in de voet als het een FTT invoert terwijl de naaste buurlanden, zoals Luxemburg en Nederland dat niet doen. De invoering zou een aantal instellingen dwingen hun activiteiten te verplaatsen naar andere landen, met job- en fiscaal inkomstenverlies tot gevolg, zonder positieve impact op financiële speculatie.

### 40. PAK DE FISCALITEIT VAN DE DIGITALE ECONOMIE DOORDACHT AAN

De digitalisering van de economie dwingt ons de fundamentele beginselen van de internationale fiscaliteit, vooral gebaseerd op de fysieke aanwezigheid van ondernemingen, te herdenken.

Voor de belasting van digitale diensten zou België **voorrang** moeten geven aan de voorstellen van de OESO, die een evenwichtige bijdrage beogen van elke operator in het kader van een zo globaal en evenwichtig mogelijke consensus. Bepaalde landen voeren een digitale taks in, die grote technologiebedrijven viseert, maar die nefast kan zijn voor de concurrentie- en innovatiekracht in Europa, en uiteindelijk ook de begroting kan tegenwerken.

# UITDAGINGEN

## Rendabiliteit gezond houden

De huidige rendabiliteit van het eigen vermogen van de Belgische banksector is **niet buitensporig**. De Belgische banken halen gemiddeld amper het rendementsniveau dat toezichthouders als gezond beschouwen (hoewel ze het daarmee beter doen dan het EU-gemiddelde). Een **impactstudie** van KPMG over de Belgische banksector toont aan dat onder impuls van onder meer nieuwe regelgeving (Basel III) in de komende jaren de **neerwaartse druk op de bankrendabiliteit heel significant zal blijven**.

## Meer kosten-beheersing nodig

Druk op inkomsten noopt tot **strikt kostenbeheer**. "De kosten/inkomsten-ratio van de Belgische banken bevindt zich sinds kort weliswaar opnieuw op het peil van vóór de crisis, maar dat herstel werd deels geschraagd door tijdelijke factoren, wat erop wijst dat de **kostenstructuur ingrijpend moet worden hervormd**." (Nationale Bank van België)

## Extreem lage rentetarieven en structureel kwetsbare groei

De Belgische toezichthouder wijst er sterk op dat de **werkomgeving van de banken uitzonderlijk moeilijk is en de komende jaren zal blijven**: een omgeving van langdurig zeer lage en zelfs negatieve intresttarieven en een al bij al **gematigde economische groei**. Er zijn steeds meer tekenen dat de **groei** in de eurozone **over zijn hoogtepunt** heen is. In haar herfstvooruitzichten 2018, gaf de Europese Commissie de verwachting aan dat de Belgische economie, na een relatief sterke prestatie in 2017 (BBP-toename van + 1,7 %), in 2018 en 2019 slechts zou groeien met telkens + 1,5 % en met + 1,4 % in 2020.

## Innoveren om de digitale (r)evolutie en de disruptie van klassieke financiële diensten voor te blijven

Digitale ontwikkelingen zullen de komende jaren aanzienlijk versnellen, mede onder druk van de opkomst van niet-bancaire spelers, de reële en **groeibende fintech en de opkomst van grote technologiebedrijven in financiële dienstverlening**. De innovatie en beveiliging van het financiële systeem tegen cyberrisico's kost handenvol geld.

## Nieuw talent aantrekken

De financiële sector blijft één van de grootste werkgevers in België. Eind 2017 waren er nog steeds 61.100 mensen tewerkgesteld als werknemer bij een financiële instelling, naast nog eens 3.300 zelfstandige bankagenten met eigen personeel. Maar het is **steeds moeilijker om nieuw talent aan te trekken** (digitale profielen) en het "menselijk kapitaal" van financiële ondernemingen op peil te houden.

## Blijven verwerken van de impact van nieuwe regelgeving en toezichtvereisten

De regelgevende agenda is niet af: Europese **depositogarantie, PSD2, MiFID II, Basel III (IV)**, de finalisering van de Bankenunie, enz.

## Internationale aantrekkingskracht van België voor financiële dienstverleners herstellen

De **bankenheffingen, het onzekere fiscale klimaat** en de positionering van België in het **FTT-debat** zijn elementen die het aantrekken en het uitbouwen van nieuwe financiële instellingen en de bijhorende werkgelegenheid tegenwerken.

## Zelden geziene politieke risico's

Ernstige politieke risico's zorgen voor tegenwind. Er is de mogelijke **impact van de brexit, Italië, het debat over de rol van de EU**, de vraag of de Duits-Franse politieke as zijn leidende rol in Europa kan handhaven. En buiten Europa blijft het **handelsbeleid** van de VS voor risico's zorgen.

## Nieuwe maatschappelijke verwachtingen inlossen

Mensen hebben meer aandacht voor duurzaamheid in hun manier van leven, werken en wonen. Klimaatverandering en digitalisering confronteren onze samenleving en economie met ongeziene beleidskeuzes op het vlak van opleiding, werk, onderwijs, economie en sociale zekerheid. Deze evoluties zullen ook voor de financiële instellingen verregaande gevolgen hebben. Zo zal de neerwaartse druk op de bankrendabiliteit heel significant blijven.

## MEER INFORMATIE

De volledige versie van ons politiek memorandum met uitgebreide informatie is beschikbaar via onze [website](#).

